

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Insertni odelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3474, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti: zavodil: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 28.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2450.
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Akcija jugoslovenskih nacionalistov

Preteklo nedeljo je bil v Beogradu politični sestanek, ki ga je sklical predsednik kluba senatorjev JNS. Čeprav se je sestanek vršil dan pred začetkom konference Male antante in je bila glavna pozornost javnosti že osredotočena na Bled, je vendar časopisje na široko poročalo in razpravljalo o beograjskem posvetu, ki je tudi sicer v politični javnosti vzbudil nad vse živahno zanimanje. Ker je bil razgovor senatorjev in drugih na sestanku navzočih političnih delavcev zaupen, kratki komunikacije pa je govoril le o zunanjem poteku, je bilo seveda odprto široko polje za časopisno kombiniranje in ugibanje. Zlasti v časopisju, ki piše za Radikalno zajednico, od »Vremena« pa do »Slovenca«, a tudi v »Hrvatski Straži«, zagrebškem glasilu Katoliške akcije, je bilo nagradjenih toliko neumnih izmišljotin in nespretnih intrig, da je že iz tega razvidno, kako je skromna beograjska konferenca vzmikrila izvestne kroge.

Beograjski sestanek je bil v tesni zvezi z iniciativo, ki so jo podvzeli jugoslovensko usmerjeni politiki iz Hrvatske in Slovenije s svojo pohorsko deklaracijo. S slovenskih planin izrečena moška beseda je izvala živahen odmev in veliko zadoščenje med nacionalisti po vsej državi. Popolnoma se je ponesrečil poskus potlačiti pohorsko deklaracijo, jo zatajiti pred srbsko javnostjo in ji tako dati značaj nekeke separatne slovensko-hrvatske akcije. Odkrita jugoslovenska beseda si je znaša priboriti svojo pot v javnost in je tudi v srbskem delu naroda učinkovala kot pomembna narodno-politična manifestacija.

Da bi se akcija za zbiranje jugoslovenskih nacionalnih sil oslabilila in kompromitirala, so se lansirale v svet vesti, kakor da dr. Kramer in tovariši ustvarjajo nekako dravsko - sasko stranko, s katero naj bi menda rešili svoje osebne pozicije. »Vreme« je vedelo celo že natančno poročati, da bodo 30. avgusta v Ljubljani gg. Banjanin, dr. Zec, dr. Kramer, dr. Svetislav Popović in dr. Andjelinić podpisali program in pravila te nove stranke. Zopet drugi so skušali dokazovati, da je na Pohorju začeta akcija nekake zaključna faza v razvijanju jugoslovenske politične organizacije. Beograjski sestanek naj bi bil po teh, iz prozorne želje porojenih vesteh že nekaka likvidacijska seja JNS.

Kaj je torej bilo z beograjskim sestankom v preteklem tednu? Pred vsem je treba ugotoviti, da ni imel značaja službene seje JNS. To je dovolj razvidno že iz dejstva, da ga ni sklicalo predsedstvo stranke, a še bolj iz dejstva, da nanj niso bili povabljeni samo člani JNS. Beograjska konferenca, ki je bilo na njo povabljenih 30 ljudi, je imela značaj prijateljskega razgovora o političnih razmerah v državi in o tem, kakšne dolžnosti nalaga današnji položaj vsem iskrenim pristašem političnega programa Velikega kralja. Vabilu na sestanek so se odzvali vsi razen šestih, ki so bili zadržani. A tudi ti so pismeno ali brzojavno pozdravili konferenco in sporočili svoje soglasje.

Kot najvažnejši rezultat posvetovanja, ki se je vršilo v največji harmoniji, je treba smatrati dejstvo, da je bila pohorska resolucija od vseh prisotnih ocenjena kot zdrava in potrebna iniciativa za zbiranje jugoslovenskih nacionalnih sil v vsej državi. Posebno razveseljava je bila ugotovitev, da je pohorska akcija tudi v Srbiji izvala živahen odmev in vzbudila novo voljo jugoslovenskih nacionalistov, da skupno in solidarno s somišljeniki iz ostalih pokrajin postavijo konkreten program za reševanje notranje političnih in gospodarskih problemov na osnovi velikih idej kralja Ujedinitelja. Končno so na prijateljskem sestanku iskreno in odkrito razpravljali o JNS, o možnosti njenega nadaljnjega dela in o nujni potrebi njene temeljite reorganizacije.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za danes :
Porast oblačnosti, hladneje z zapadnimi
vetrovi.

Naši kraji in ljudje

Arheološki ekskurziji v pozdrav

Danes bo v Ljubljani začetek 6. arheološke ekskurzije

Danes nastopi večja skupina uglednih arheologov iz raznih evropskih držav v spremstvu jugoslovenskih znanstvenikov v Ljubljani svoje 6. študijsko potovanje, namenjeno v prvi vrsti obisku najvažnejših najdišč v Sloveniji. O pomenu te ekskurzije in o njem sporedu je »Jutro« že nekajkrat obširno poročalo. Med udeležnimi gosti, ki se bodo ob 9. zbirali v ljubljanskem muzeju, je mnogo takih, ki so že večkrat obiskali našo državo ter si z znanstvenim delom v raznih pokrajinah pridobili mnogo zaslug. Ti gostje že sami vedo, da je naša država široko odprta zlasti znanstvenikom iz vsega sveta, ki imajo med našim življenjem mnogo vnetih tovarišev, sodelavcev in prijateljev. Tudi ves naš narod je iskreno zavzet za znanost in ves napredek in, ker je ponosen na svojo domovino, so mu še posebno ljubi znanstveniki, ki s svojim delovanjem odkrivajo njeno pestro in slavno preteklost.

Od Maribora do Bitolja predstavlja jugoslovenska zemlja bogato zakladnico ostankov in spomenikov iz najstarejših dob. Povsod, kjer so doslej domači in tuji znanstveniki odkrivali te starodavne spomenike, so bili deležni iskrene ljubezni in hvaležnosti ljudstva ter vse pomoči oblasti. V mladi državi Jugoslaviji, primorjeni in ustanovljeni na področju prastarega življenja in važnih zgodovinskih dogodkov, je lepo število muzejev in znanstvenih ustanov, ki najbolje pričajo o veliki cenitvi znanstvenega dela. Vsako važnejše arheološko odkritje je velik dogodek za vso državo in ves narod, z iskreno hvaležnostjo pa je sprejeta tudi vsaka pomoč pri tem delu. Kakor vsakokrat doslej, tako velja tudi tokrat znanstvenikom iz širnega sveta na naših tleh najiskrenejši pozdrav, združen s častnim priznanjem in zahvalo za njihov trud.

vseh drugih oddelkih. V zadnjih letih se je v enaki meri kakor frekvenca dvignila tudi znanstvena višina bolnišnice, tako da ne zaostaja prav nič za kliniko. Zato je bilo potrebno večje število pomožnih zdravnikov, ki se je namesto z razpisovanjem plačanih službenih mest stalno izpopolnjevalo z delom volonterjev.

Ker ni dvoma, da ne more 21 sekundarijev in honorarnih zdravnikov enako uspešno opraviti svojo nalogo, kakor jo je prej vršilo isto število nameščenih pa še 12 volonternih zdravnikov, javnost upravičeno pričakuje, da bo uprava bolnišnice poiskala vprašujo delo in kruha mladim zdravnikom takšno rešitev, kakršno interes bolnišnice zahteva.

V spomin zaslužnemu možu

Rogatec, 2. septembra
Včeraj ob pol 4 zjutraj je umrl, zadet od srčne kapi, Prah Jakob, ugleden kmetovalec v Brezovcu pri Rogatcu in predsednik občine Rogatec.

Dobrosrčen, zgleden gospodar, prijatelj in svetovalec vsakemu, ki je potreboval njegovega nasveta, ni imel sovražnika. V posebno zaslugi mu moramo šteti, da je sredi predvojnih nemških tatarskih gnezd, Rogatec in Slatina, ohranil neustrašeno svoje narodno prepričanje in ostal zaveden Slovenec v najhujših časih, čeprav je bilo ravno to vzrok, da v predvojni dobi ni zavzemal v javnosti mest, ki bi jih po svoji nadarjenosti zaslužil.

V narodni državi se je ta krivica popravila s tem, da je postal odbornik Okrajne hranilnice, sodni cenilec in pri zadnjih volitvah v občini predsednik velike rogaške občine. Tem svojim nalogam je posvetil vse svoje moči in zmožnosti, dokler ga ni v visoki starosti 74 let v vsej delavnosti doletela nepričakovana smrt.

Slava njegovemu spominu!

Jubilej zrakoplovnega pionirja

Subotica, 2. septembra
Včeraj so se vršile v Subotici zanimive letalske prireditve, združene s proslavo 25 letnice letalskega udejstvovanja upokojenega subotiskega mestnega uradnika Ivana Sarića, ki je eden od najstarejših še živih jugoslovenskih letalcev. Pri letalski prireditvi so sodelovali delegati in aparati Aeroklubov iz Beograda, Zagreba, Novega Sada, Osijeka in Petrovgrada, a tudi aeroklub v Subotici se je odlično udeleževal. Prireditvi je prisostvovalo nad 10.000 ljudi. Jubilar Ivan Sarić se je dvignil z velikim vojaškim letalom na istem mestu, kjer je pred 25 leti napravil poizkus z aparatom, ki ga je bil sam sestavil. Nad Subotico je krožil četrtr ure. Ko je pristal, je

Gospodarstvo S P O R T

Pred trgovinskimi pogajanjimi z Italijo

Iz Beograda poročajo, da je v prihodnjih dneh pričakovati, da se bodo pričela trgovinska pogajanja med našo državo in Italijo. Pogajanja se bodo vršila v Rimu in bo najprej prišlo na dnevni red vprašanje ureditve plačilnega prometa. Kakor znano, se je italijanski klirinški dolg v zadnjem času znatno dvignil in znaša sedaj 105 milijonov Din nasproti 66 milijonom Din pred 6 tedni. Naši izvozniki pa morajo na nakazilo čakati po 6 tednov.

Po italijanski statistiki se je italijanski uvoz jugoslovenskega blaga letos v prvih 5 mesecih skril na 77.7 milijona lir (lani 84.9 milijona lir) in znaša padec nasproti istemu radobuju lanskega leta 8.4 odstot. Istočasno pa se je zmanjšal tudi italijanski izvoz v Jugoslavijo na 50.9 milijona lir (lani 57.5 milijona lir) in znaša tudi padec 11.4%. Glede posameznih uvoznih predmetov se ni znana statistika za prvo polletje. Pri uvozu lesa v Italijo je značilno, da je nazadovanje tega uvoza šlo predvsem na breme Jugoslavije. V prvem letošnjem četrtletju je Italija uvozila 25.767 vagonov lesa nasproti 31.753 v istem razdobju lanskega leta. Najobčutnejše je nazadovanje uvoza iz Jugoslavije, namreč od lanskega 12.709 na 8.618 vagonov oziroma od 25.3 na 19.7 milijona lir. Italijanski uvoz lesa iz Avstrije pa se je skril le od 9668 na 9229 vagonov, po vrednosti pa se je celo dvignil od 13.8 na 15.1 milijona lir. Končno se je zmanjšal tudi uvoz iz Rusije od 5008 na 3137 vagonov. Zmanjšanje italijanskega izvoza v Jugoslavijo pa je predvsem posledica okoliščin, da je letos postala Češkoslovaška na svetovnem trgu konkurenčna s svojim bombažnim predvodom in je že cenejša nego Italija. Zato kupujejo sedaj naše tekstilne tvornice več predvira v Češkoslovaški.

Gospodarske vesti

— Odkup klirinških terjatev v Italiji in avansi na podlagi teh terjatev. Da olajša položaj izvoznikov blaga v Italijo, ki so zaradi povečanja aktivnega klirinškega salda prisiljeni dati časa čakati na plačila, je Narodna banka sklenila, nadaljevati odkup klirinških terjatev v Italiji. Odkupni odbitek bo znašal 1 do 4 odstot po številki in datumu izdaje klirinške avize. Narodna banka bo pa še dalje dajala predjume do višine 80 odstot avise po 5 odstot letnih obrestih. Razen tega je Narodna banka sklenila, da bo v bodoče izvoznikom blaga v Italijo, takoj po sprejemu avize o vplačilu ustrežajoče vrednosti na zbiralni račun v Rimu, izplačala 15 odstot, tako da se samo na ostanek 85 odstot terjatev iz kliriranja izda aviza.

— Prijava posojil v inozemstvu. Glede na komunikacijo o prijavi posojil, najetih v inozemstvu, in glede na vprašanja, ki prihajajo od prizadetih, objavlja Agencija Avala, da se poziv nanaša na prijavo denarnih posojil, ne pa tudi blagovnih dolgov. Zato se ta poziv ne nanaša na trditev in podjetja, ki dolgujejo inozemcem za uvoženo blago.

— Italijanska banka izkazuje v svojem izkazu od 20. avgusta ponovno zmanjšanje zlate rezerve za 155.4 milijona lir, dočim so se devizne rezerve istočasno povečale za 67.8 milijona lir. Zlate rezerve so znašale 20. avgusta 4901.6 milijona lir, devizne rezerve pa 430.0 milijona lir.

— Vojne olajšave za živilsko razstavo v Murski Soboti. Na predlog generalne direkcije državnih železnic je prometni minister dovolil olajšavo za prevoz razstavne živine na živilsko razstavo v Murski Soboti ki bo od 6. do 10. septembra t. l. Za prevoz te živine velja tarifa za prevoz blaga zvezek prvi. Pri odhodu je treba plačati vso voznino, pri povratku pa je prevoz razstavljanih predmetov brezplačen.

— Na letošnjem jesenskem velesejmu na, obiskovalci ne pozabijo ogledati si razstave izdelkov volne avstralskih kunccev. Vsako se bo lahko ogledal, kaj vse se da doseči z umno refo teh kunccev, ki je pri nas še vse premalo upoštevana. Razstava naj bi vzbudila med našimi sloji pravi valstava zanimanje za rej, re res uboljšanje pasme kunccev.

Borze

2. septembra

Na ljubljanski borzi je poskočila deviza na New York in nekoliko tudi deviza na Amsterdam. Oslabeli so Bruselj, London, Pariz in Trst. V privatnem kliringu so za malenkost popustili avstrijski šilingi na 8.35 — 8.45. V zagrebškem privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8.41, grški boni po 33.75, angleški funti po 234.04 in španske pezete po 5.6375. Na zagrebškem efektornem tržišču je vojna škoda nekoliko popustila. Za kaso se je trgovala po 371. Nadalje so bili zaključki v 7%

„Ogromen rop v Abesiniji“

Neki angleško-ameriški konsorcij je sklenil z Abesinijo pogodbo za 75 let trajajoče izkoriščanje naravnih bogastev dežele

Medtem ko pripravlja Italija vojni pohod proti Abesiniji, je napravil »kralj kraljev«, črni abesinski cesar Haile Selasie potezo, ki je namah spremenila položaj v njegovi deželi. S pogodbo, ki je že podpisana, je dovolil neki angleško-ameriški družbi izkoriščanje vseh naravnih bogastev Abesinije za dolgo dobo 75 let. Ozemlje, ki pride s tem pod vpliv angleško-ameriškega konsorcija, obsega približno polovico Abesinije, in sicer njen zapadni del. V teh krajih je mnogo naravnih zakladov, petroleja in nafte. Za angleško-ameriški konsorcij je podpisal pogodbo F. W. Rickert, ki ga imenujejo »finančnega Lawrencea«.

Pogodba sama je bila podpisana v neki zakotni ulici v Addis Abebi. Pogajanja za njen podpis se se vršila izključno ponoči. Trajala so v zaključni fazi osem dni, pripravljali pa so jih že več mesecev. Rickett, finančni Lawrence, je prihajal k posvetovanjem samo ponoči, odšel pa je vsako jutro, da ne bi zburjal posebne pozornosti. Zajtrkoval, obedoval in večerjal je javno, da ne bi dal povoda za kakšne govorice o specialni misiji, katero je tako uspešno zaključil. Po podpisu pogodbe so podpisniki izpili samo nekaj skodelice kave in par čaš citronade.

Ozemlje, ki se ga tiče pogodba, obsega izredno dragoceno petrolejska polja pri Aussijigi ter sega od eritrejske meje na severu vzdolž 40. stopnje dolžine do reke Havaš, potem zavije v jugozapadni smeri k Rudolfovem jezeru in se na koncu dotakne meje Britske Kenije. Italijanska komisija, ki sta jo vodila strokovnjaka Pastoral in Nesbit, je ugotovila izredno donosnost tega ozemlja. Zato so Angleži pripravili protiidarec. Stvorili so African Exploitation and Development Corporation, družbo, za katero stojijo mogočne mednarodne finančne skupine. Ta družba bo zdaj začela izkoriščati naravna bogastva Abesinije od Geludije v vzhodnem Harrarju preko Jijige do Zeile ali Bularia v bližini Britske Somalije. Ta petrolejska pot bo stala predvidoma najmanj tri milijone funtov, dela, ki bodo potrebna, da se zveza uredi, pa bodo zahtevala kakšnih

18 milijonov funtov. Iz tega denarja bodo zgradili železniško progo in v več cest, dežela črnega cesarja bo potrojila svoje dohodke in povečala svojo blaginjo, kar ne bo brez vpliva na mednarodni položaj.

V imenu abesinskega cesarja je podpisal pogodbo finančni svetovalec Haile Selasie, Andre Colson. Italijani označujejo sklenitev te pogodbe za »ogromen rop« Angležev v Abesiniji, zaradi katerega se bodo italijansko-angleški odnosi zelo poostrili.

Romantična poroka sestre Dimitrova

Ker so ji v Franciji delali ovire zaradi državljanstva, ji je ruski kapelnik Kirov ponudil roko in vzel za ženo

V Moskvo je prispela sestra proslulega obtoženca v znanem procesu zavoljo požiga poslej nemške državne zbornice in sedanega glavnega tajnika komunistične internacionale Dimitrova, bolgarska operna pevka Iljeva. Do tega potovanja je prišlo na čuden način.

Iljeva je nastopila še nedavno v Lyonu, kjer so ji začeli delati ovire zavoljo njenega državljanstva. Vrnila se je na Bolgarsko, kjer ni mogla dobiti angažmana. V svoji etiki se je obrnila do bra-

ta, da bi ji v Moskvi preskrbel kakšno drugo delo. Dimitrov je govoril z znanim moskovskim kapelnikom Kirovom. Ta je Iljevi takoj pisal pismo in jo prosil za roko, češ da se je zaljubil že v njeno fotografijo. Prejel je telefonično potrjen odgovor, Iljeva je odpotovala v Moskvo in že dan po svojem prihodu se je s Kirovom omožila.

Mačja vojna v Avstraliji

V Avstraliji je izbruhnila prava mačja kuga. Desettisoč podivjanih mačk vdirajo v gozdove in farme ter hudo gospodarstvo med pticami in perutnino. V Queenslandu pripovedujejo o nekem farmarju, ki je v eni sami noči ubil 130 mačk, neke potovalce pa je bil prava mačje vojne v notranjosti dežele. Kakšnih 50 mačk se je tu raztrgalo medsebojno na kose, med tem ko stotine drugih mačk na bližnjih drevesih strašno mičavkale.

Marconi — vojni prostovoljec

Kakor poročajo iz Rima, se je izumitelj senator Marconi prijavil za prostovoljca v Vzhodno Afriko, kjer hoče svoje znanje in področje brezlične poročevalne službe postaviti v službo italijanski stvari. Še prej pa hoče odpotovati v Brazilijo na velik mednarodni kongres.

Addis Abeba se pripravlja na vojno

Evakuacija se je že začela

Abesinski cesar je izrekel prvo besedo, da bo treba prestolnico evakuirati in že so jo začeli zapuščati stotine domačinov iz province. Vračajo se domov peš in na mulah, z ženami in služabništvom. Število služabnikov je najsejurnejši barometer za položaj in bogastvo njihovih gospodov.

Štetostno zapuščajo Addis Abebo tudi številni inostranski trgovci, Italijani, Grki in drugi tujci. Velik del jih je že na varnem v Džibuti. Med tiste, ki so ostali in že ostavljajo abesinsko glavno mesto, je pristihi še stotine beračev in pohajačev, ki so jih na cesarjevo povelje pograbil in vtaknili v južno armado, ki bo Italijane počakala v provinci Ogadenu.

Neprestano vadijo rekrute, da bi jih preobrazili v sposobno vojsko. V velikem drevoredu, ki vodi do cesarjeve palače, lahko vsak dan opazuješ stotine rekrutov, ki stopajo na povelje sem in tja, vpijejo strelske jarke in se vežbajo v rabo modernega orožja. Kakšnih 3000 jih je v sami prestolnici, ki nimajo nobenih uniform. Ne živijo po vojaških, temveč po zasebnih stanovanjih. Zjutraj korakajo na kilometre daleč do arzenala, kjer dobe orožje, ki ga morajo zvečer po vežbah spet vrniti. Ta vojska je videti navzlic pomanjkanju uniform, orožja in streliha polna navdušenja.

Mnogo ugibajo o tem, odkod bodo Italijani napravili prvi sunek, kajti da pride do vojne, s tem računajo vsi. Menijo, da bodo pač poskusili najprej napad z bombnimi letali na Addis Abebo in sicer proti 6. zjutraj, ko prispejo letala lahko v okrilju teme. Napad bi trajal potem ves dan. Seveda pa računajo Abesinci tudi s tem, da bodo imeli Italijani pri tem napadu velike težave. Letala bodo morala premagati visoka gorovja, v katerih so nevarni navpični zračni toki in zračne luknje. Letalo, ki bo prisiljeno pristati v sovražnem ozemlju, bo brez milosti izgubljeno.

VS AK DAN ENA

Velikomestni otrok: »Poglej, mamica, kako melanholično gleda ta krava! Kaj ne da je to tista, ki daje kislo mleko?« (Politiken.)

O d K ü s s n a c h t a d o L a e k e n a

Danes nastopi tragično preminula belgijska kraljica svojo zadnjo pot v Laeken

Telesne ostanke tragično preminule belgijske kraljice Astrid so prepeljali že na dan nesreče zvečer iz Halishorna v Luzern. Položili so truplo najprej v navadno krsto, ki je bila slučajno pri rokah, pozneje pa v drugo, ki so jo odpeljali v črno drapirani vagon na postaji. Kralj Leopold III. in spremstvo so odpotovali iz Basla z istim vlakom. Od mrtve kraljice se je v Švici poslovila številna belgijska kolonija, vlak s kraljem, mrtvo kraljico in spremstvom pa sta do švicarske meje spremljala dva visoka švicarska častnika, od katerih so pozneje prevzeli spremstvo vlaka

francoski organi, ki so se peljali do belgijske meje.

Tako je poseben vlak dospel v Bruselj v petek dopoldne. Ob grinenju topov se je ustavil na severnem kolodvoru. Kralj Leopold je izstopil že na postaji pred mestom in se odpeljal naravnost v dvor, kamor je kmalu nato prispela tudi krsta z mrtvo kraljico, ki so jo spremljali na tej poti švadrni gardne kavalrije, orožniki na konjih in četa gardne pehote. Dočim je na postaji pričakovala krsto celokupna vlada z generaliteto, predsedniki zbornice in senata, se je razpostavila po ulicah mnogo tisoč

glav broječa množica ljudstva, ki je s solzami v očeh spremljala žalni sprevod od postaje do dvora. Med prevozom je vladala na ulicah mrtvaška tišina.

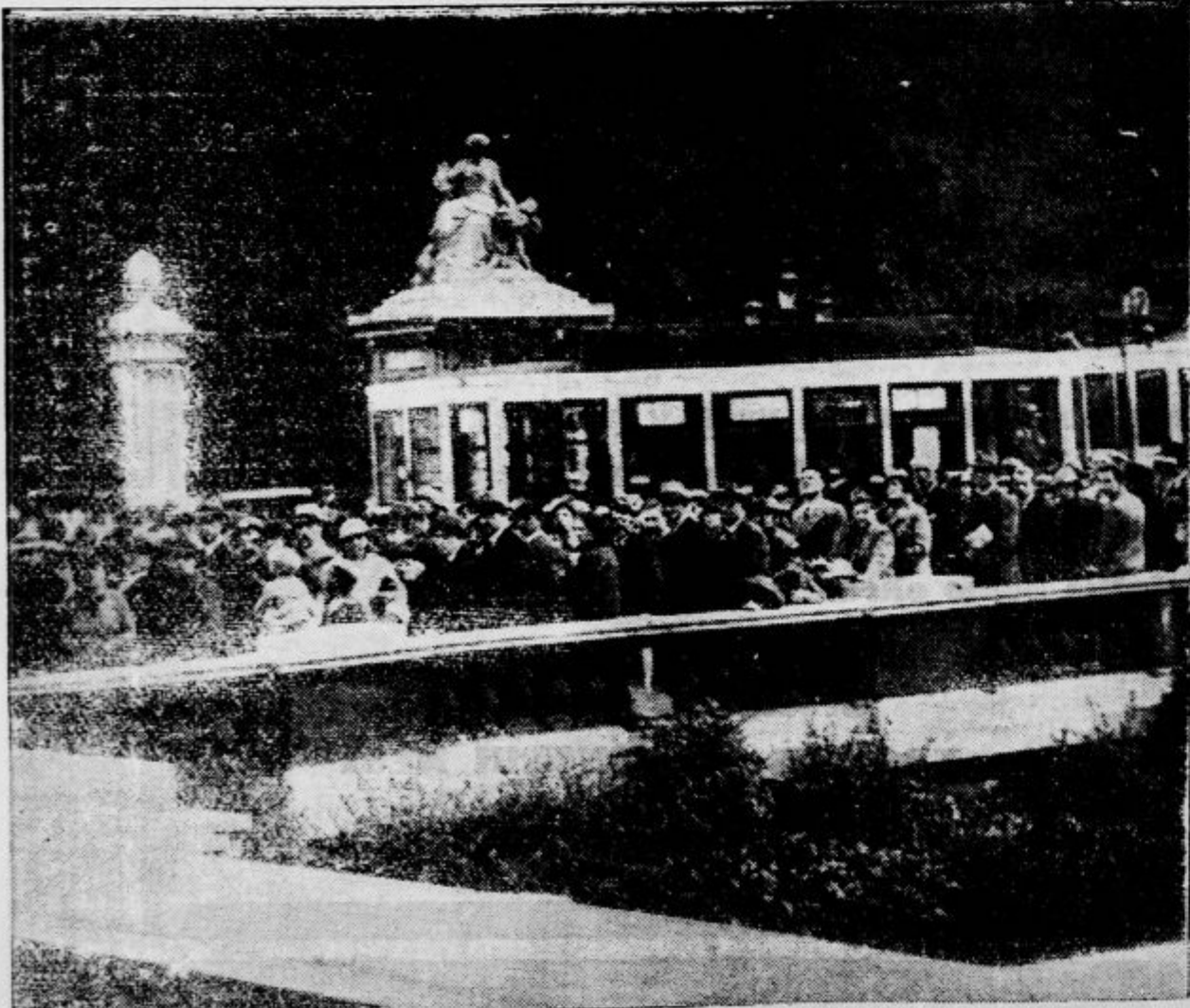
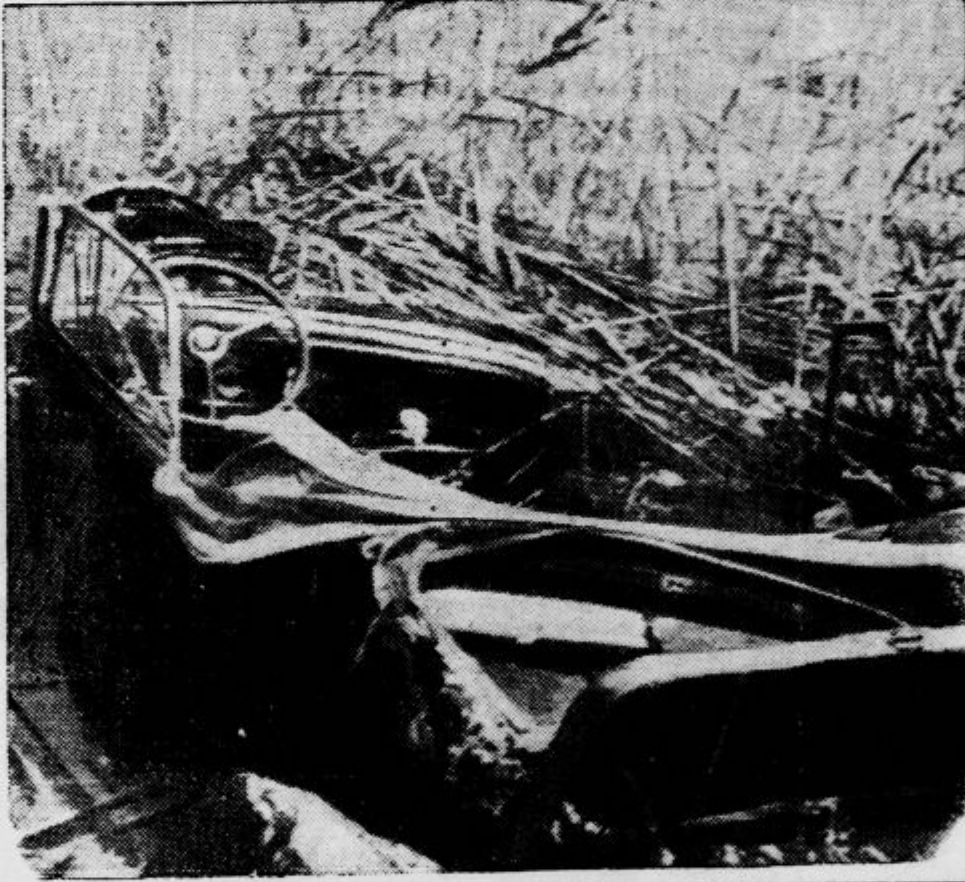
Ob vstopu v kraljevi grad je pričakoval truplo svoje drage soproge sam kralj, ki je odredil, da se mora kraljica položiti na mrtvaški oster v dvorani, kjer je ležal pred dobrim letom dni njegov tragično preminuli oče, kralj Albert I. Dvorana je prevlečena s črno in srebrnimi trakovi. Ob katefalku vršijo strašno službo visoki oficirji. Kot prvi so smeli mimo krste defilirati domači in tuji novinarji.

Vsi častniki belgijske armade nosijo na rokavih žalne trakove, na uniformah pa črne gumbe. Kraljica leži na črnem katefalku, ki stoji sredi pravcatega morja belih rož. Glavo ima obvezano, na prsih ji blesti velik križ iz slonove kosti. Zvonovi zvonijo vsako jutro od 8. do 9. ure. Otroci kralja Leopolda III., princesa Jožefina Šarlota, prestolonaslednik Baudoin in princ Albert še ne vedo, kakšna tragična smrt je doletela njih mater in se nevedni igrajo v dvornem parku, kjer poslušajo zvonjenje iz cerkvenih lin. Mogoče jim bodo novice o smrti ljubljene mamice sporo-

čili šele na dan pogreba, v torek ko bodo zvonovi zvonili od poldneva do trinajste ure.

Pogreb pokojnice bo v torek proti poldnevu. Krsto bodo prepeljali v Laeken in jo položili v grobnico belgijskih kraljev poleg Alberta I.

Švicarske oblasti so odredile, da se mora v Küsnachtu na mestu, kjer se je primerila katastrofa, ki je terjala dragoceno življenje belgijske kraljice, postaviti spominski križ. To se je že zgodilo in zastopniki oblasti so položili ob njegovem vznožju spominski venec.

Levo zgoraj: Eden zadnjih skupnih posnetkov nesrečno preminule belgijske kraljice Astrid in kralja Leopolda III. pred katastrofo v Švici — V sredi: Avtomobil po nesreči v loču Vierwaldstättskega jezera — Desno zgoraj: Pogled na Küsnacht — V sredi: Osvetlečena vlada na kraju nesreče pri Küsnachtu — Levo spodaj: Ljudske množice čakajo pred vstopom v briselski dvor trenutka, ko bodo smele vzeti slovo od priljubljene vladarice — V sredi: Osvetlečena vlada na kraju nesreče pri Küsnachtu — Desno spodaj: Švicarska deklica pred usodepolno hrustko, katere udarec je plačala kraljica s življenjem

Kulturni pregled

Pred novo sezono

S septembrom je končano letovanje: prvi dihi bližajo se jeseni kliči na novo delo. Pripravljajo se prve sezonske prireditve. Gledališče, glasbene korporacije, slikarji, knjižni založniki, vsi čitatelji, ki vodijo naše kulturno življenje, se pričajo po poletniškem presledku živahno gibati, izvrševati že znane načrte ali pripravljati nove.

Ni dvoma, da kaže slovensko kulturno življenje še vedno velik vzpon in neugnano težnjo po uveljavljanju. Že več let se v njegova gospodarska tla zajeda svetovna kriza, ojačena s posebnimi domačimi razmerami, vendar je naše kulturno življenje pokazalo toliko odpornosti in kljubujoče sile, da ne moremo govoriti o globokih, vsakomur očitnih razlikah med prejšnjo sezono in eno izmed zadnjih sezon tako zvanega »prosperitetnega obdobja. Napačno bi bilo misliti, da bo proti poslabšanju materialnih pogojev, ki jih ima tudi najbolj duhovno pojmovano kulturno delo, ne bi stal mnogo truda. Živcev in žrtve, in da bi tako zapravljenе energije ne dale v urejenih razmerah boljšega, pozitivnejšega sadu.

Toda vsi ti, večkrat čisto »zakulisni«: boji, da se izrazimo z jezikom gledaliških ljudi, so bili in najbrž še bodo izbojevanji s tako žilavostjo in tako spretno, da včasih širša javnost niti ne čuti, kolikokrat gre mnogim našim kulturnim napravam za biti ali ne biti.

Na pr. naše gledališče: ljubljansko in mariborsko. Lani in l. 1933. smo slišali v vsej javnosti njegov klic na pomoč. Ankete so razbistrile marsikatero vprašanje, polemike so pokazale na mnoga zla, ustanovilo se je celo Društvo prijateljev Narodnega gledališča v Ljubljani, toda vse to ni bilo toliko zalego, kakor vztrajno, z najvišjim naporom združeno delo samega gledališča. Kljubujoča volja vseh, ki so pri njem udeleženi, je na pritisk gospodarskih številk odgovorila z odločnim: Ne damo se! In ta volja do življenja in dela, volja, ki je bila trdo preizkušena v boju z dejanskimi razmerami, je slovenskim gledališčem v Ljubljani in Mariboru pomagala prebiti najnevarnejše dosedanje globine splošne gospodarske stiske. Materialni uspeh prejšnje sezone sicer znatno zaostaja za moralnim, vendar je gledališče v toliki meri pokazalo svojo življensko silo in pravico do obstoja tudi v časih, ko se nad duhovnimi vrednotami kruto uveljavlja moč gospodarskih števil, da se mu ni treba neposredno bati za bodočnost.

Tudi položaj slovenske knjige ni niti zdaleč brezupen. Že večkrat smo obžalovali, da pri nas ni statističnega gradiva o tem področju slovenskega kulturnega življenja, saj nimamo niti redne bibliografije; tako ni mogoče primerjati števila izišlih knjig l. 1928. in l. 1934. še manj njih povprečne naklade itd. Vzlic temu nas prepušča je sam pregled knjig, ki so izšle v zadnji sezoni (kajti to je nekako »kulturno leto«), da nismo daleč zaostali za boljšimi leti. Zasnogo imajo tisti, ki so pomagali reorganizirati naš knjižni konzum; ki so proiz-

vodno knjig ustalili v trdnjejši, čeprav še dovolj gibčno obliko enoletnih programov in ki so s sistemom plačevanja na obroke omogočili konzum knjige gospodarsko šibkim slojem. Le-ti, namreč naši javni in zasebni nameščenci, so vzlic vsem trdotam časa, ki jih posebno čuti naš srednji stan, pokazali toliko zanimanja za dobro in lepo slovensko knjigo, da smo celo po petih letih splošne gospodarske stiske v produkciji knjig in revij relativno svojemu številu prvi ne le v Jugoslaviji in na Balkanu, marveč morda, kakor je pred meseci napisal Niko Barulović v »Javnosti«, v vsem kulturnem svetu.

Ta trdna in razveseljiva rast naše kulture v času, ki ji je sicer kaj malo ugoden in prizanesljiv, upravičuje vsaj skromni optimizem in dopušča upanje, da bomo tudi v bodoče z enakimi sredstvi premagovali materialne neprilike. Ta sredstva so po svojem značaju izrazito nematerialna; ljubezen do nekih vrednot, požrtvovalnost za nje, vera v njihovo neizogibnost, potreba kulture in umetnosti kot pribežališča vseh, ki so v življenjskem boju razočarani in utrujeni, vse to je v tisočih naših kulturnih konsumov silnejše od čisto materialnih računov. Strojarske, ki ob svojih skromnih prejemkih plačuje knjižno zbirko Tiskovne zadruge ali naroči Prešerna, je svetel primer ljubezni do knjige in kulturne zrelosti v tistih slojih, ki bi od njih smeli zahtevati najmanj proporcionalnega davka za našo kulturo — davka, ki se

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—, dopisi in živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštini položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

30 rudarjev
profesionalnih, ki so že delali na lignitu, sprejemajo takoj ali s 15. sept. za pomoč gospodinjstva A. Radanovič, trgovina, Cerkije pri Kranju. 1937-4

Služkinjo

Pravo, pridno in pošteno, češnja, začetnik, sprejme takoj ali s 15. sept. za pomoč gospodinjstva A. Radanovič, trgovina, Cerkije pri Kranju. 1937-4

Žensko za vse

nekega denarja sprejme vsakega. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Gospodinjstvo«. 1937-4

Postrežnico

mlajšo, pridno, pošteno, za pomoč gospodinjstva, od 7-14 ure, isčem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1937-4

Stavbeno tehniko

za prilagoditve dela, sprejem. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Takoj rabim«. 1937-4

Družabnico

z denarjem, za dobro podjetje sprejme vsakega. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Gospodinjstvo«. 1937-4

Postrežnico

dojstno, za pospravljanje parkiranih avtomobilov, sprejem. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Takoj rabim«. 1937-4

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; davek Din 3.— za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.

Prodajalka

možne stroške išče službo. Pomagala bi tudi v gospodinjstvu. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Takoj rabim«. 1937-4

Služkinja

za vse želi službo pri boljši družini, tudi k otrokom, v Ljubljani. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Takoj rabim«. 1937-4

Podjetniki v Ljubljani!

Najmodernejše reklame osnutke vam napravi akademik. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1937-4

Mizarski pomočnik

išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1937-4

Kuharica

kol mesta na orožniško stano. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1937-4

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Solajte se doma!

Moderne jezik, trgovske predmete, stroje, steno-grafijo itd. Vas nauči temeljito in hitro doma po tomo dopisovanja. Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg 2/II. Pisite po pošti! 22-4

Klavir in francoščina